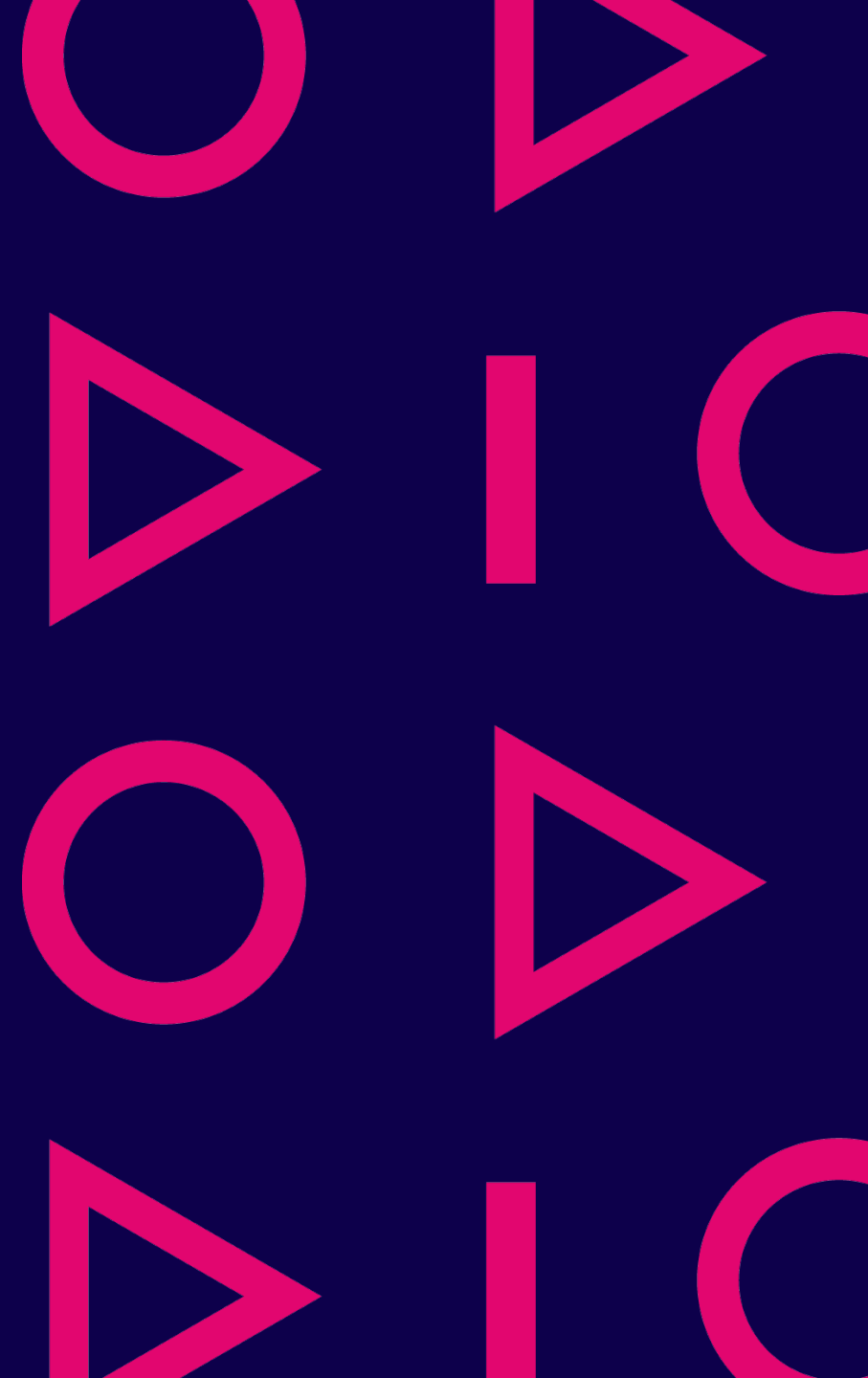

Linjaus - tekoälyn hyödyntäminen Jamkissa

Hyväksytty opintoasioiden lautakunnassa 24.8.2023

Johdanto

- Tekoälyn nopea kehittyminen on johtanut siihen, että sitä hyödynnetään monissa yleisesti käytössä olevissa palveluissa, toimissa ja sovelluksissa, kuten kirjaston palvelut, erilaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut, tekstin tarkistaminen ja hakukoneet. Tekoälysovellusten käytön opettelua voidaan pitää ammattikorkeakoulussa tavoiteltavana työelämäosaamisena.
- Kannustetaan henkilöstöä ja opiskelijoita osallistumaan tekoälyn käyttöön liittyvään keskusteluun/tekemään tutkimusta tekoälyn käytöstä korkeakouluissa
- Jamkin linjaus sallii tekoälysovellusten vastuullisen ja eettisen hyödyntämisen osana oppimisprosessia, työelämätaitoja ja TKI-toimintaa.
- Linjaus sisältää yleiset periaatteet ja täydentävät ohjeet.
- Ohjeita voidaan tarkentaa yksikkö-, koulutusala- ja opintojaksokohtaisesti.
- Yksittäisissä opintojaksoissa voi olla tilanteita, joissa tekoälyn hyödyntäminen ei ole perustellusta syystä sallittua.

Jamkin periaatteet

Henkilöstön ja opiskelijoiden valmiudet hyödyntää tekoälyä vastuullisesti

- Noudatetaan Jamkin arvoja, eettisiä periaatteita ja hyvä tieteellistä käytäntöä.
- Toimitaan vastuullisesti: opiskelijoiden oppimisen ja työelämätaitojen kehittymisen edistäminen
- Muistetaan tietosuoja: ei saa vaarantaa henkilökunnan tai opiskelijoiden tietosuojaa eikä yksityisyyttä
- Kannustetaan henkilöstöä ja opiskelijoita tutustumaan tekoälysovelluksiin oman työn tarpeiden näkökulmasta.
- Tuetaan henkilöstöä ja opiskelijoita saamaan riittävät tekniset valmiudet tekoälyn hyödyntämiseen omassa työssä tai opinnoissa.

Tekoälyn vastuullinen käyttö opetuksessa*

Ohjeet opettajalle

- 1. Ohjeista tekoälyn hyödyntäminen opintojaksolla**

Ohjeista tekoälyn ”sallittu – ei sallittu” hyödyntäminen opintojaksolla ja erilaisten oppimistehtävien yhteydessä.
- 2. Määrittele selkeät tavoitteet**

Ennen tekoälyn käyttöönottoa määrittele selkeät tavoitteet siitä, mitä haluat saavuttaa sen avulla. Tämä auttaa sinua valitsemaan sopivan teknologian ja sovelluksen sekä pitämään opetuksen keskiössä.
- 3. Pehdy**

Huolehdi osaamisestasi. Pehdy tekoälyn käyttöön, sen toimintatapoihin ja eettisiin näkökohtiin. Tämä auttaa kaikkia ymmärtämään, miten tekoäly toimii ja mitä se voi ja ei voi tehdä.
- 4. Eettiset periaatteet**

Noudata eettisiä periaatteet ja HTK2023 –ohjetta, jotka ohjaavat tekoälyn käyttöä opetuksessa. Esimerkiksi varmista, että tekoälyä käytetään oikeudenmukaisesti ja yhdenvertaisesti kaikille opiskelijoille. Vältä syrjivien tai vahingollisten algoritmien käyttöä. On huomioitavaa, että tekoäly ei ole tieteellinen lähde eikä sovellus esimerkiksi oppimistehtävien ja opinnäytetyön lähteeksi. Oppimistehtävissä, joissa kieliasu on arvioinnin kohteena, tekoälyä ei voi käyttää.
- 5. Oppimisympäristön parantaminen**

Käytä tekoälyä oppimisympäristön parantamiseen. Esimerkiksi automaattinen palautteenanto voi auttaa opettajaa tarjoamaan oikea-aikaista palautetta opiskelijoille. Tekoäly voi myös tukea eriyttämistä ja tarjota oppimateriaaleja vastaamaan opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita.
- 6. Tietosuoja ja yksityisyys**

Varmista, että opiskelijoiden henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti ja suojataan tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Kerro opiskelijoille, mitä tietoja kerätään, miten niitä käytetään ja miten niitä säilytetään.
- 7. Valvo ja arvioi tekoälyn toimintaa**

Seuraa tekoälyn toimintaa jatkuvasti ja arvioi sen tehokkuutta ja vaikutuksia oppimiseen. Varmista, että tekoäly tukee oppimistavoitteita ja auttaa opiskelijoita saavuttamaan parempia oppimistuloksia.
- 8. Ihmiskeskeisyys**

Vaikka tekoäly voi tukea opetusta monin tavoin, muista säilyttää ihmiskeskeinen lähestymistapa. Tekoäly ei voi korvata opettajaa, vaan sen tarkoituksena on täydentää opetusta.

**ohjeen laatimisessa on hyödynnetty Arenen suosituksia tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluissa (2023), Jamkin eettiset periaatteet, HTK2023- ohjetta sekä ChatGPTä

Tekoälyn vastuullinen käyttö oppimisessä*

Ohje opiskelijoille – opiskelija on aina itse vastuussa tuottamastaan tekstistä tai muusta sisällöstä ja käyttämistään lähteistä

1. Tekoälyn tietoinen käyttö

Hyödyntäessäsi tekoälyä opiskelussa sinun tulee ymmärtää, miten se toimii, millaista dataa kerätään ja miten tekoälyä käytetään. Sinun tulee tietää mitä tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjä sovelletaan.

2. Luotettavien lähteiden käyttö

Vaikka tekoäly voi auttaa löytämään oppimateriaaleja, varmista, että käyttämänsä lähteet ovat luotettavia ja tieteellisesti päteviä. Tekoäly voi suodattaa materiaaleja, mutta se ei välttämättä pysty arvioimaan niiden luotettavuutta ja validiteettia. Tekoäly ei ole tieteellinen lähde, eikä sitä tule käyttää opinnäytetyön tai oppimistehtävien lähteenä. Mikäli hyödynnät tekoälyn tuottamaa tekstiä se tulee kertoa selkeästi tekstissä ja lähdeluettelossa.

3. Monipuolinen oppiminen

Voit käyttää tekoälyä oppimisen apuna, mutta sinun tulee myös osallistua aktiivisesti opetukseen ja keskustella muiden opiskelijoiden kanssa saadaksesi monipuolisia oppimiskokemuksia.

4. Tietosuoja ja yksityisyys

Ole varovainen henkilökohtaisten tietojen jakamisessa tekoälysovellusten kanssa. Tarkista, miten sinun tietojasi käsitellään ja säilytetään. Käytä sovelluksia, jotka noudattavat tietosuoja- ja yksityisyysstandardeja.

5. Kriittinen ajattelu

Vaikka tekoäly voi olla hyödyllinen apuväline opiskelussa, sinun tulee ajatella ja arvioida kriittisesti tekoälyn antamia ehdotuksia. Tarkastele ja vertaile eri lähteitä, arvioi niiden luotettavuutta ja käytä omaa harkintaa.

6. Eettisyys ja hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen

Ole tietoinen tekoälyn eettisistä näkökohdista. Pohdi tekoälyn vaikutuksia yhteiskuntaan, työelämään, tietosuojaan ja yksityisyyteen. Käytä tekoälyä vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla, välttämällä esimerkiksi tekijänoikeuksien rikkomista, plagioimista tai väärin tietojen levittämistä. Tekoälyn käytössä tulee aina noudattaa hyvän tieteellistä käytäntöä ja eettisiä periaatteita.

7. Itsenäinen ajattelu

Vaikka tekoäly voi tarjota valmiita vastauksia tai ratkaisuja, sinun tulee pyrkiä kehittämään omaa ajatteluasi ja luomaan omaa sisältöä. Voit käyttää tekoälyä apunasi, mutta muista kehittää omia taitojasi ja kykyjäsi itsenäiseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun.

8. Henkilökohtainen tasapaino

Muista, että tekoälyn käytön ja perinteisen oppimisen välillä tulee olla tasapaino. Vaikka tekoäly voi olla hyödyllinen työkalu, se ei korvaa sinun omaa aktiivista osallistumistasi oppimisprosessiin. Voit käyttää tekoälyä tukemaan oppimistasi, mutta pidä myös huolta omasta hyvinvoinnistasi ja terveellisestä opiskelurytmistä.

9. Jatkuva oppiminen

Tekoäly ja teknologia kehittyvät jatkuvasti, ole valmis oppimaan ja sopeutumaan uusiin mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Kehitä taitojasi kriittisessä ajattelussa, ongelmanratkaisussa ja tietoteknisessä osaamisessa, jotta voit hyödyntää tekoälyä vastuullisesti opiskelussa ja urasuunnittelussa sekä myös tulevaisuudessa työssäsi.

*ohjeen laatimisessa on hyödynnetty Arenen suosituksia tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluissa (2023), Jamkin eettiset periaatteet, HTK2023- ohjetta sekä ChatGPTä

Taustamateriaali

- [Arenen suositukset tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluille \(2023\).](#)
- [Jamkin eettiset periaatteet](#)
- [HTK –ohje 2023](#)

- In English:
- [Arene's recommendations on the use of artificial intelligence for universities of applied sciences. 2023.](#)
- [Jamk Ethical Principles](#)
- [The Finnish Code of Conduct for Research Integrity and Procedures for Handling Alleged Violations of Research Integrity in Finland 2023.](#)

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences